

3
1957 d. 19 juni

B 8001
Förslag V
18.6.1952
Nr 4-R-1952

R E S O L U T I O N.

St. utskrift:

Indals-Liden

Öst. avskrift

Länsarkitekt

Kungl. Byggn

Överlantmät

Distr. lantm.

Indals dt

Diö

Landskontor

Att kungö

Lidens förs.

lings kyrka

bevis, som i

Akten /2

Byggnadsnäm

LSN I VÄSTERNORRLANDS LÄN prövar, med stöd av 107 § byggnadslagen den 30 juni 1947, skäligen fastställa ett av distriktsarkitekten Gustaf Höök upprättat förslag till byggnadsplan för delar av byarna Byn, Märrgård och Lidens kyrkoherde-, komminister- och klockarboställen i Indals-Lidens kommun, sådant förslaget redovisas å en tillhörande ~~är~~ ^{av} Höök år 1952 upprättad karta med därtill hörande beskrivning och byggnadsplanebestämmelser, dock att från fastställelse undantages ~~fyra~~ ^{fyra} områden, dels ett i norra delen av planområdet, dels ett i mitten av planområdet och dels ett i sydöstra delen av planområdet, vilka ~~tre~~ områden på kartan avgränsats med heldragen blå linje.

Kartan skall föras med bevis om fastställelsen.

Därjämte finner lsn, med stöd av 109 § andra stycket byggnadslagen skäligen meddela förbud att utan tillstånd av lsn verkställa nybyggnad inom de delar av planområdet, som på kartan avgränsats med heldragen grön linje.

Indals-Lidens kommun förpliktas att till lsn erlägga avgift till statsverket för länsarkitektens granskning av ärendet med sjuttiosju kronor 40 öre.

Talan mot förestående beslut i vad detsamma avser fastställelse av byggnadsplan må jämlikt 150 § byggnadslagen föras allenast av sakägare, som i ärendet framställt yrkande, vilket helt eller delvis lämnats utan bifall. Talan föres hos Konungen genom besvär, vilka antingen ingivas eller på klagandens äventyr insändas till Kungl. Kommunikationsdepartementet, därvid skall iakttagas, att besvaren

1957 den 19 juni

inkomma till departementet inom en månad härfter.

(Besvär i övrigt i Kom.dept. 3/5 veckor e.dt.)

På lsnns vägnar:

SL

SL

FÖRSLAG TILL BYGGNADSPLAN FÖR DELAR AV BYARNA BYN, MÄRRGÅRD SAMT LIDENS KYRKOHERDE-, KOMMUNISTER- OCH KLOCKARBOSTÄLLEN I LIDENS SOCKEN AV VÄSTER-NORRLANDS LÄN.

Som byggnadsplanebestämmelser skola gälla Kungl. Maj:ts byggnadsstadga § 97, 1 t.o.m. 5, kompletterade med nedan föreslagna bestämmelser.

BYGGNADSPLANEBESTÄMMELSER

§ 1. BYGGNADSPLANEOMRÅDETS ANVÄNDNING

- Mom. 1. Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.
Mom. 2. Med K betecknat område får användas endast för kyrkligt ändamål och för begravningsändamål.
Mom. 3. Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål. Byggnadsnämnden må dock medgiva inredande av samlingssalar samt lokaler för handel och hantverk.
Mom. 4. Med Ri betecknat område får användas endast för idrottsändamål och därmed samhörigt ändamål.
Mom. 5. Med C betecknat område får användas endast för samlings- och föreningslokaler och därmed samhörigt ändamål.
Mom. 6. Med G betecknat område får användas endast för garageändamål.

§ 2. BYGGNADSSÄTT

- Mom. 1. Med Ö betecknat område får bebyggas endast med hus, som uppföras fristående. Dock få huvudbyggnader två och två sammanbyggas i gemensam tomtgräns.
Mom. 2. Med F betecknat område får bebyggas endast med hus, som uppföras fristående.
Mom. 3. Å tomt, som omfattar med Ö betecknat område, får endast en huvudbyggnad uppföras.

§ 3. OMRÅDEN SOM ICKE FÅR BEBYGGAS

Med punktprickning betecknat område får icke bebyggas.

§ 4. HUSHÖJD OCH VÅNINGSAANTAL

- Mom. 1. Å med K betecknat område får byggnad uppföras till den höjd och med det antal våningar, som det avsedda ändamålet kräver.
Mom. 2. Å med A eller C betecknat område får byggnad uppföras intill en höjd av 8,0 m och får ej innehålla flera än två våningar. Vind må därutöver inredas intill en tredjedel av dess yta.
Mom. 3. Å med Ö eller F betecknat område får byggnad icke uppföras till högre höjd än 7,6 m och ej innehålla flera än två våningar. Vind må därutöver inredas intill en tredjedel av dess yta.
Mom. 4. Å med G eller Ri betecknat område får byggnad ej uppföras till större höjd än 4,4 m och ej innehålla mer än en våning.

§ 5. ANTAL LÄGENHETER

- Mom. 2. Å med Ö betecknat område får huvudbyggnad icke inrymma flera än två bostadslägenheter.

§ 6. ANORDNANDE AV STÄNGSEL I VISST FALL

I kvarters- eller annan områdesgräns som betecknats med streckad linje skall med hänsyn till trafiksäkerheten fastighet förses med stängsel, vari ej får anordnas öppning som medger utfart eller annan utgång mot gata eller allmän plats. Befrielse från här angiven

skyldighet att anordna stängsel må dock medgivas beträffande fastighet från vilken med hänsyn till dess höjdläge eller andra omständigheter utfart ej kan väntas äga rum ävensom fastighet vars behov av utfart icke kan på annat sätt behörigen tillgodoses.

Sundsvall den 12 mars 1952.

Gustaf Höök
Distriktsarkitekt

Förslag till byggnadsplan för delar av byarna Byn, Kyrkdyn samt Lidens kyrkoherde-, kommunister- och klosterboortellen i Lidens socken av Väster-norrlands län.

Beskrivning.

Det område, byggnadsplanen omfattar, utgör ett bebyggelsecentrum inom Indala-Lidens kommun. Det benämnes Kyrkdyn eller "Byn". Bebyggelsen är f.n. koncentrerad å ömse sidor Lidens nya kyrka vid vägförgreningen till Holm utefter landsvägen Sundavall - Biaggården.

Tätbebyggelsen synes vara stadd i viss utveckling, beroende på att samhällsbildningen utgör tyngdpunkt för socknens affärs- och bostads- och provinsialläkare-, distriktsveterinär- och vårdstare samt har poststation, apotek, bank och en större skolbyggnad. Orten utgör vidare kyrkligt och kommunalt centrum. Förutom den nya kyrkan finnes några hundratel meter från denna längre ned mot älven en äldre kyrka, vilken visserligen numera endast användes i mycket begränsad omfattning, men som utgör en sevärdhet och ett mål för det tusentalet turister, som under sommarmånaderna brukar göra korta uppehåll här.

De kommunala myndigheterna disponera den strax söder om kyrkan belägna gamla tingshusbyggnaden, i vilken även ett pensionat finnes inrymt. En byggnad inrymmande lokaler för folkhälsovårdens behov och bostad för tandläkare är nyligen färdigställd. Socknens brandstation är sedan gammalt förlagd inom området och helt nyligen har en sockenstuga uppförts, vilken i källarvåningen inrymmer socknens första kollektiva tvättstuga.

Befintlig bostadsbebyggelse utgöres till största delen av en- och tvåvåningsbebyggelse av trä, varav ett flertal äro eller ha varit mangårdshusbyggnader till jordbruksfastigheter.

Av aktuella byggnadsprojekt kan omnämnas att skollhuset skall utbyggas avsevärt samt att en större pensionärsbostadsbyggnad är under uppförande.

Befolkningen inom kommunen har trots stor nativitet och låga dödlighetstal minskat i takt med de flesta skogs- och jordbrukskommuner i landet. (Invånarantalet vid årsskiftet 1947-1948 utgjorde 2464 personer inom dåvarande Lidens kommun). Även om kommunen som helhet går tillbaka, vad avser folkmängden, innebär detta icke att tätortens folkmängd minskar. Det är de perifert belägna glesbebyggda orterna, som avfolkas. Den befolkningströmmen torde gå dels till städerna och de större industrikommunerna dels till kommunens egna centra.

Det är givetvis ytterst vanskligt att bedöma kyrkdyns utvecklingsmöjligheter. Det kan dock utan vidare fastslås, att orten utgör lokalt centrum för ett ganska vidsträckt uppland och som sådan bör den ha vissa förutsättningar att till sig draga ytterligare sådana anordningar, skolor, affärer, samlingslokaler m.m.,

som äro nödvändiga för att landskygliens befolkning skall kunna erhålla en service, som motsvarar tidens krav. Vidare torde dess belägenhet intill länshuvudväg med anslutningar till större vägar från grannkommuner även ur kommunikationssynpunkt stimulera till en ytterligare utveckling.

Slutligen borde den genom sitt utomordentligt naturliga läge kunna locka turister i avsevärt högre grad, än vad nu är fallet, särskilt sedan vattennivån i älven höjts i samband med ny kraftverksbyggnad vid Bergaforren och därigenom en oegelbar sjö bildats långt upp efter Indalsälven.

Även om tätorten sålunda i ännu högre grad än nu är fallet kommer att bli kommunens ekonomiska, administrativa och kulturella centrum, bör det beaktas att jordbruksbebyggelsen i stor utsträckning dock torde kunna att vara bestående under övermåttlig tid. Det har därför vid planläggningen eftersträfvats att i mesta möjliga mån undvika att taga sådana områden i anspråk för tätbebyggelse, som skulle kunnat hindra eller försvåra markens användning för jordbruksändamål.

Även har skogsbrukets krav beaktats, där så varit möjligt. Frågan har därvid i huvudsak gällt timmervägarnas bibehållande, som framförts som ett angeläget krav. Det har dock i vissa fall varit omöjligt att bibehålla dessa och samtidigt taga vederbörlig hänsyn till trafiktekniska krav. För närvarande korsar dessa branta timmervägar i många fall på ett ur vägteknisk synpunkt olyckligt sätt länshuvudvägen. I ett fall har befintlig timmerväg en sådan sträckning att den förhindrar en lämplig och nödvändig utbyggnad av skolan. Även i detta fall har skogsbrukets behov fått stå tillbaka för allmänna plan-tekniska krav.

Bebyggelsen är f.n. i stort sett lokaliserad längs länshuvudvägen, vilket ur många synpunkter är mycket olyckligt, men vilka olägenheter det nu icke torde vara möjligt att helt eliminera. I samråd med länets vägförvaltning ha dock till länshuvudvägen anslutande bostadsvägar så utformats, att de trafiktekniska olägenheterna skola bli så små som möjligt, även om de starka markut-ningarna lagt stora hinder i vägen.

Vid planarbetet har eftersträfvats att få bort den karaktär av randbebyggelse, som samhällsbyggnaden nu har.

Den huvudsakliga utbyggnaden har föreslagits till området öster om vägen, där många allmänna byggnader redan finnas (post, kyrka, förvaltningsbyggnad, skola och apotek). Även butikscentrum torde kunna sägas ligga inom detta område ut- efter nuvarande landsvägen strax norr om kyrkan, vilken väg dock kommer att få karaktär av lugn affärgata ("strög"), sedan den planerade vägmöjligheten genomförts. Det är planförfattarens mening att blivande fastigheter utefter "ströget" skall utnyttjas i huvudsak för butiksändamål även om det icke an-

ett lämpligt att genom särskilda bestämmelser fastläsa ändamålet.

Landsvägen delar den nuvarande bebyggelsen i två hälfter på ett ur planteknisk synpunkt olämpligt sätt. Det har även av den anledningen ansetts angeläget att den framtida bebyggelsen i resta möjliga mån förläggas till området öster om vägen.

De områden för allmänt ändamål, som upptagits i planen, äro i huvudsak redan bebyggda med allmänna byggnader. Vissa områden ha dock betydligt utvidgats. Detta gäller framförallt skolorrådet. Skolan skall utbyggas till centralskola och det måste anses vara ett angeläget krav, som framförts från skolstyrelsens sida, att skoltaxten i planen reserveras med hänsyn tagen till framtida behov. Sålunda har det närbelägna markområde, å vilket finnes uppförd en godtemplarlokal, införlivats med skolorrådet under det att ett markområde längre öderut reserverats för ovan nämnda samlingslokal. Parkområdet mellan dessa båda områden äger att utgöra dels ett reservat för ytterligare utbyggnad av skolan dels medgeva plats för en timmerväg att eventuellt ersätta den timmerväg, som nu sträcker sig öster och öder om skolorrådet och avgränsar detta på ett dyckligt sätt.

Det har ur många synpunkter ansetts ytterst angeläget att i planen även reservera centralt belägen mark för idrottsändamål. På grund av lutningsförhållandena har lämplig mark här för varit svår att erhålla. (Värdefull jordbruksmark har givetvis icke ansetts lämplig att reservera för detta ändamål). Det område, som undantagits till idrottsområde, tillhör visserligen en jordbruksfastighet men torde ur jordbruksynpunkt vara av föga värde.

Intill idrottsområdet finnes en bäck, som kan utnyttjas för anläggandet av en simbassäng. Möjligheterna till friluftsbad äro ytterst begränsade, då den stora nivåskillnaden mellan älven och landsvägen medför att allmänheten icke utnyttjar eventuella badmöjligheter i älven, vare vattentemperatur för övrigt även mitt i sommaren dessutom torde vara relativt låg.

Jämfördes med detta planarbete har genom särskild förrättningen pågitt projektering av vatten- och avloppsledningar, varvid planen tagit vederbörlig hänsyn till de krav, som därvid framförts.

Det bör slutligen framhållas att kyrkan i så hög grad som förhållandena medgivit medelst parkmark avskilts från annan bebyggelse. Parkmarken öster om kyrkan är även avsedd utgöra ett reservat för en framtida eventuell utbyggnad av kyrkogården.

Sundsvall den 12 mars 1952.

Austafors
Distriktsarkitekt.